

Sygn. akt IV U 451/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sądowy Małgorzata Wierzbicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 listopada 2016r. w S.

odwołania M. M. (1)

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 31 marca 2016 r. (Nr (...))

w sprawie M. M. (1)

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o wysokość renty rolniczej

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że M. M. (1) uprawniony jest do wypłaty części uzupełniającej renty rolniczej od dnia 29 stycznia 2016 r.

Sygn. akt IV U 451/16

UZASADNIENIE

Decyzją z 31 marca 2016r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, działając na podstawie przepisów ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz art.199 kc odmówił M. M. (1) prawa do wznowienia wypłaty części uzupełniającej renty rolniczej wskazując, że ubezpieczony wydzierżawił grunty, których jest współwłaścicielem o powierzchni 6,7949 ha bez zgody współwłaściciela gospodarstwa na jego wydzierżawienie, a ponadto wydzierżawił grunty będące własnością Skarbu Państwa (decyzja z 31 marca 2016r. k.146 akt rentowych).

Odwołanie od w/w decyzji złożył M. M. (1) wnosząc o jej zmianę i przyznanie mu prawa do wypłaty części uzupełniającej renty rolniczej. W uzasadnieniu stanowiska wskazał, że nieruchomości stanowiące jego własność wydzierżawił córce. Co do nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa podniósł, że rozwiązał umowę dzierżawy tych gruntów, a w zakresie gruntów, których jest współwłaścicielem wskazał, że drugi współwłaściciel jest osobą ubezwłasnowolnioną i posiada opiekuna sadowego, ale uzyskanie zgody musi się odbyć za pośrednictwem sądu, a to wymaga czasu. Odmowa wznowienia wypłaty części uzupełniającej renty powoduje, że jego renta wynosi niespełna 200 złotych miesięcznie i nie ma środków na życie oraz leczenie (odwołanie k.1 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na przepisy prawa i argumentacje podniesione w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.2-3 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony M. M. (1) od 11 października 2002r. jest uprawniony do renty rolniczej (decyzja o przyznaniu renty rolniczej z 14 listopada 2003r. k.50-51 akt rentowych), przy czym od 1 października 2010r. renta przyznana jest na stałe (decyzja z 23 września 2010r. k.121-122 akt rentowych). Decyzją 30 listopada 2015r. organ rentowy wstrzymał od 1 grudnia 2015r. wypłatę na rzecz ubezpieczonego części uzupełniającej renty (decyzja z 30 listopada 2015r. k.133 akt rentowych).

Ubezpieczony i jego żona M. M. (2) są współwłaścicielami na zasadzie wspólności majątkowej małżeńskiej nieruchomości rolnych położonych we wsi W. i N. gmina M. o łącznej powierzchni 12,6794 ha (wypisy z rejestru gruntów k.51-54 akt rentowych M. M. (2)). Ponadto ubezpieczony i jego żona byli do dnia 8 lipca 2016r. współwłaścicielami nieruchomości położonych we wsi W. i N. o powierzchni 6,7949 ha. Drugim współwłaścicielem tych nieruchomości do 8 lipca 2016r. była siostra ubezpieczonego A. M. będąca osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną (wypisy z rejestru gruntów k.55-58 akt rentowych M. M. (2)). Ponadto od 11 grudnia 2014r. do 29 lutego 2016r. ubezpieczony był dzierżawcą nieruchomości rolnych Skarbu Państwa będących w zarządzie Gminy M. (pismo Wójta Gminy M. z 29 lutego 2016r. k.82 akt rentowych M. M. (2)).

W dniu 25 maja 2015r. ubezpieczony i jego żona wydzierżawili część swoich nieruchomości rolnych położonych we wsi N. synowi Ł. M. (umowa dzierżawy z 25 maja 2015r. zawarta na okres 10 lat wraz z aneksem z 26 maja 2015r. k.44-45 akt rentowych M. M. (2)). Następnie, w dniu 29 stycznia 2016r. ubezpieczona i jej mąż zawarli umowę dzierżawy nieruchomości rolnych z córką M. M. (3). Przedmiotem tej umowy były pozostałe nieruchomości rolne stanowiące własność małż. M., w tym nieruchomości będące współwłasnością siostry ubezpieczonego – A. M., a także nieruchomości Skarbu Państwa, co których ubezpieczony zawarł umowę dzierżawy z Gminą M. (umowa dzierżawy z 29 stycznia 2016r. zawarta na okres 10 lat k.141 akt rentowych ubezpieczonego). Przed wydzierżawieniem nieruchomości pozostających we współwłasności z A. M. ubezpieczony nie uzyskał zgody na zawarcie takiej umowy (okoliczność niesporna).

W związku z wydzierżawieniem nieruchomości rolnych, w dniu 29 stycznia 2016r. ubezpieczony wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o wznowienie wypłaty części uzupełniającej renty rolniczej (wniosek ubezpieczonego z 29 stycznia 2016r. wraz z załącznikami k.140-144 akt rentowych ubezpieczonego). Po rozpoznaniu powyższego wniosku, zaskarżoną decyzją z 31 marca 2016r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do wznowienia wypłaty części uzupełniającej renty rolniczej wskazując, że ubezpieczony wydzierżawił grunty, których jest współwłaścicielem o powierzchni 6,7949 ha bez zgody współwłaściciela, a ponadto wydzierżawił grunty będące własnością Skarbu Państwa (zaskarżona decyzja z 31 marca 2016r. k.146 akt rentowych).

Ubezpieczony na długo (około 10 lat) przed zawarciem w/w umów dzierżawy zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej z uwagi na zły stan zdrowia spowodowany chorobą neurologiczną w postaci padaczki. Do około 5 lat przed wydaniem zaskarżonej decyzji gospodarstwo rolne prowadziła żona ubezpieczonego z pomocą dzieci. Następnie prowadzenie gospodarstwa rolnego przejęły faktycznie dzieci ubezpieczonego Ł. M. i M. M. (3). Zawarcie w/w umów dzierżawy z 25 maja 2015r. i 29 stycznia 2016r. potwierdzało stan rzeczy istniejący wcześniej. Siostra ubezpieczonego A. M. jest osobą chorą i nigdy faktycznie nie uprawiała nieruchomości, których była współwłaścicielką. Wspólne nieruchomości były w całości użytkowane przez ubezpieczonego, a później jego dzieci (zeznania świadka M. M. (2) k.16 akt sprawy oraz zeznania ubezpieczonego k.15v akt sprawy).

Po wydaniu zaskarżonej decyzji, Sąd Rejonowy w Siedlcach Wydział Rodzinny i Nieletnich postanowieniem z 18 maja 2016r. ustanowił kuratora dla całkowicie ubezwłasnowolnionej A. M. w celu sprzedaży przysługujących jej udziałów w nieruchomościach rolnych oraz zezwolił kuratorowi na sprzedaż przedmiotowych udziałów (postanowienie z 18 maja 2016r. k.64 akt rentowych M. M. (2)). Na mocy umowy sprzedaży zawartej w dniu 8 lipca 2016r. kurator działający

w imieniu i na rzecz A. M. sprzedał przysługujące jej udziały w nieruchomościach rolnych na rzecz ubezpieczonego i jego żony (akt notarialny umowy sprzedaży z 8 lipca 2016r. k.65-74 akt rentowych M. M. (2)). Następnie, w dniu 2 sierpnia 2016r. ubezpieczony i jego żona wydzierżawili córce M. M. (3) nabyte od A. M. udziały w nieruchomościach rolnych (umowa dzierżawy z 2 sierpnia 2016r. zawarta na okres 10 lat k.84 akt rentowych M. M. (2)). Ponadto z dniem 29 lutego 2016r. została rozwiązana umowa dzierżawy nieruchomości rolnych Skarbu Państwa zawarta przez ubezpieczonego z Gminą M. (pismo Wójta Gminy M. z 29 lutego 2016r. k.82 akt rentowych M. M. (2)).

Sąd zwążył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego M. M. (1) okazało się uzasadnione i podlegało uwzględnieniu.

W ocenie Sądu w całokształcie okoliczności sprawy nie ulega wątpliwości, że od 29 stycznia 2016r. ubezpieczony spełnia przesłanki do wypłaty części uzupełniającej renty rolniczej. Zgodnie z art.28 ust.1 ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2015r. poz.704 ze zm.) wypłata renty rolniczej z ubezpieczenia ulega częściowemu zawieszeniu na zasadach określonych w ust.2-8, jeżeli rencista prowadzi działalność rolniczą, przy czym zgodnie z ustępem 4 powyższego przepisu uznaje się, że emeryt zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego.

W ocenie Sądu organ rentowy dokonał błędnej wykładni przepisu art.28 ust.4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników i niezasadnie – rozpoznając wniosek ubezpieczonego z 29 stycznia 2016r. o podjęcie wypłaty części uzupełniającej renty - odmówił wypłaty tej części świadczenia. Wynikało to z przyjęcia przez organ rentowy założenia, że samo bycie właścicielem lub posiadaczem nieruchomości rolnej jest równoznaczne z prowadzeniem działalności rolniczej. Tymczasem powyższy przepis nie reguluje wyczerpująco sytuacji, w których uzasadnione jest przyjęcie, że rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, ale wskazuje jedno z kryteriów, kiedy należy uznać, że rencista nie prowadzi działalności rolniczej. Z przepisu tego nie wynika natomiast, że przez sam fakt, iż rencista lub jego małżonek jest właścicielem gospodarstwa rolnego, uzasadnione jest przyjęcie, że rencista ten nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej. W ocenie Sądu o tym, czy rencista prowadzi działalność rolniczą decyduje każdorazowo stan faktyczny, a zatem fakt, czy dana osoba rzeczywiście prowadzi działalność rolniczą - pracuje w gospodarstwie rolnym. Na stanowisku takim stoi również Sąd Najwyższy (vide: uchwała SN z 6 maja 2004r., II UZP 5/06, OSNP 2004/22/389). Z przedstawionych wyżej ustaleń Sądu, opartych o spójne zeznania świadka w osobie żony ubezpieczonego M. M. (2) oraz samego ubezpieczonego oraz o dokumenty zgromadzone w aktach rentowych ubezpieczonego i jego żony wynika, że od kilku lat ubezpieczony i jego żona z przyczyn zdrowotnych nie prowadzą działalności rolniczej. Zawarte przez małżonków umowy dzierżawy z synem Ł. M. (w dniu 25 maja 2015r.) i córką M. M. (3) (w dniu 29 stycznia 2016r.) miały na celu usankcjonowanie istniejącej od dłuższego czasu sytuacji, w której to dzieci ubezpieczonego prowadzą działalność rolniczą. Podnoszone przez organ rentowy wady prawne umowy dzierżawy z 29 stycznia 2016r., czy też jej nieskuteczność w zakresie, w jakim dotyczyła ona udziału w nieruchomościach rolnych przysługujących (przed 8 lipca 2016r.) siostrze ubezpieczonego A. M. oraz nieruchomości dzierżawionych przez ubezpieczonego od Skarbu Państwa, nie zmieniają sfery faktów ,tj. tego, że ubezpieczony faktycznie całkowicie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej i stan taki istniał w dniu zawarcia przedmiotowej umowy dzierżawy.

Mając na uwadze powyższe okoliczności na podstawie art.477¹⁴§2 kpc Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że od 29 stycznia 2016r. ubezpieczony jest uprawniony do wypłaty części uzupełniającej renty rolniczej.